

נולדתי במישפחה של בולשביקים ולא אוולד מחדש! איני מתחרט שהייתי מזכיר הקומסומול!

עלידי מיפלגת העבודה וגם על ידי ועוד היוצרים הישראלים והפלסטינים — וגם עלידי כל העם, הוסיף. הוא היה כאלה שקיבלו את הדברים בהתלהבות רבה וברצינות. היו שראו בביקורו רף חרש ביחסים שבין ברית המועצות וישראל וסימן טוב באשר ליחסו של השילטון הסובייטי למדינה. בות והוא מוכן ליטול על עצמו אחריות ולקבל החלטות.

עורכי הירחון הישראלי בלשון ה"רוסית 22" אף פנו אליו בבקשה להסיר דירי יחסי-חליפין בין השבועון הסובייטי אוונווק, שיבטושנקו הוא אחד השיב המשורר לבקשתם המבוששת של עורכי הירחון בארזניה לאימוס ויית: "22" — זה בקושי 1000 עותקים, אוונווק — יוצא בכשלושה מיליוני עותקים — באור תיראו את כל הרבר בפרופורציה הנכונה!"

הסובייטי סרגי צ'אלקובסקי. הוא גם ביים בעצמו סרט על ילדותו, ון לדיס, ואף שיחק בו. הוא כתב רומאן ופירסם כ־40 סיפורי שירה ופואמות. ידיביו אומרים שהוא מבלה יותר זמן בחו"ל מאשר בברית-המועצות. מכל מקום, הוא אחר המעטים שהשילטון הסובייטי התיר לו לפרסם את תרגומיו בהוצאה לונדונית עוד ב־1966. אשתו הראשונה היתה המשוררת הידועה ממוצא טאי טארי בלה אחמדולינה, שזמן רב היתה שייכת לקבוצת-אמנים שלא כל-כך נשאו חן בעיני השילטון.

אשתו השניה היתה יהודיה, גאלניה, וממנה נולד בנו פיוטר. אשתו השלישית היתה אנגליה, ג'ין, וממנה יש לו שני בנים המתגוררים כיום בלונדון. אשתו הרביעית, נאטאשה, רוסית, נש' ארה בימים אלה במוסקבה לרגל הרי יונה.

מצבו הכלכלי של יבטושנקו מצויין. הוא נוהג כרכב מערבי, גר בראצ'ה (מעוין-קיץ) במרחק של 18 ק"מ ממוסקי

האמנותי הקיים בברית-המועצות של מיגו, מצד אחד, ולשחרר קיטור" של מבחינה זו, יבטושנקו הוא אמן שאיש אינו מסוגל להתחרות בו. כיום הוא חבר באיגודן סומריאל — איגודן להנצחת קורבנותיו של סטאלין. וזאת, מפני שמותר כיום לעשות זאת. כיום הוא מזכיר יותר ויותר בשיריו את שמו של ישוע, וגם זה מפני שבברית-המועצות של היום מותר להזכיר את שמו של אלוקים.

הוא יודע לשמור ומעולם לא עבר את הקו האדום של המרד. הוא לא מרדן ולא מהמר הלוקח יותר מדי סיכונים. הוא סתם סותר טוב של הנוצה הפר אטית. הוא לא דיסידינט שהעזו אייפעם למתוח ביקורת על יסודות השילטון. נראה שהוא באמת רוצה להיחשב ליד של מוסקבה.

כאשר הוא מפרסם כעיתון קווסטר סולסקיה פראבדה את יומנה-הנסיעות שלו, הם גרושים קלישאות סובייטיות

(איגודן סיוע למהפכנים). היום, בעידן הגלאסנוסט', זכו גם ה קולאקים לריהביליטציה וגם הם נחש' כים כיום כקורבנות השילטון הס' טאליני. אבל עד כן לא חזה יבטור שנקו לפני 20 שנה את הנולד. בשירו הנזכר הוא מוסיף להתייחס לקולאקים כאל אויבי המישטר הסובייטי. וכך הוא כותב: "לא תסלה לכם סונקה/ לא יסלה לכם לנין/ לקרב קוראת אותנו הקומונה/ תיקחו ילדים ותעמידו/ משמרת חזקה/ על יד הרלתות של לנין."

בשביילי, כותב יבטושנקו, "רוסיה — זה וולגה וולגה זה ראזין, ניק' ראטוב ולנין!"

גם בשירו המפורסם באבי יאר, שבו קנה את עולמו, לפחות כמערב ובינינו היהודים, מה מבקש המשורר לשמוע על קיברם של היהודים הנרצחים? הוא מבקש ש, האינרנציונל ירעים מעל הקבר היהודי" לא החיקווה ואף לא קדישו

מבקר-ספרות, ובמיוחד לא של שירה. לכן אני מכריז מראש שאיני מוסמך להעריך את כישורו הפיוטי של יב' טושנקו. אני מביע רק את דעתי האישית, כאיש שבכל זאת אוהב שירה טובה ואפילו זוכר בעליפה שירים של פושקין, לרמונטוב, ייטנין, אחמדולינה, ואחרים.

ובכן, כאשר אני קורא שירים של יבטושנקו נשברת לי הלסת מרוב שיע' מוס. ואולי אין גם צורך להתייחס ליב' טושנקו כאל מי שהוא כראש וראשונה משורר. שכן, בניגוד להכרזותיו, יבטור שנקו מהווה דוגמה מצויינת לאדם שרכש את מוניטיו הפיוטיים באמצעות תימרוניו הפוליטיים. בתחום זה אין לו באמת מתחרה בעולם הספרות הסוב' ייטית. תמיד ידע להבחין בין המותר והאסור, ואף ידע לחוות מה יהיה מותר לכתוב ולומר בברית-המועצות בעוד זמן קצר...

● הפרופורציה הנכונה

כאן הוא צדק. יש לראות הכל בפרופורציה נכונה. גם את כל הדי' ברים שיבטושנקו אמר ועוד יאמר בא רץ. יש לברך על כוואו של המשורר הידוע מברית-המועצות. ייתכן מאוד שזה באמת סימן טוב לגלאסנוסט' אך אל לנו לשכוח שגם כומונו של סטאלין קיבלו סופרים מסויימים לא פעם אי' שורים לנסיעות לחו"ל. גם לפני מיל' חמת ששת-הימים ביקר בארץ, ב־1966, סופר ומשורר סובייטי רישמי, קונסטנ' טין סימונוב. לפיכך יש להתייחס לבי' קורו של יבגני אלכסנדרוביץ' יבטור שנקו במדינת-ישראל, בערבון מוגי בל'. אין להגזים בחשיבותו ובמעמדו. הוא אינו בעל סמכויות, הוא רק בעל זכויות הניתנות לו עלידי שילטונות ארצו. וזאת יש לזכור גם כשעה שחול' קים לאיש שכתב את באבי יאר את הכבוד הראוי לו במדינת היהודים. אולי דווקא בשל היותו, בסופו של דבר, משורר מטעם, יש בפיו של יב' טושנקו דברים מעניינים שכדאי וצריך להקשיב להם היטב. יהיו בוודאי גם רבים שיהנו משירתו ומהופעתו הוויר' טואוזית. אבל אני לא אהיה ביניהם.

צילום: אלי דכה

"אשורר-פוליטיקאי, שחקן ורב-אמן ביחסי-ציבור, חלמיד של לנין שידע בכל מצב היכן הקו האדום..."

בה ויש לו משרתים. יש לו בית בגרוזיה לחוף הים השחור, ושם הוא מגרל תמי רים וקלמנטיות. אין זו בדיוק צורת-החיים של קומוניסט אידיאליטי, כפי שמכריז על עצמו יבטושנקו, קומוניסט שאמנם אינו נושא כעת את כרטיס חברי-המיפלגה.

פירסומו הראשונים של המשורר הצעיר ב־1949 נתאפשרו בעזרתה של אשה יהודיה נחמדה ושמןמנה, חולת קצרת, שהתייחסה אל הבחור מסיבירי בחמימות רבה ועזרה לו לפרסם שירים ראשונים בקווסטומולסקיה פראבדה.

במסיבת-העיתונאים ביום השישי ה' אחרון, סיפר לעיתונאים על משיכתו למדינת ישראל מזה יותר מ-30 שנה. הוא סיפר שהיו לו הרבה תמונות של ירושלים ושל ארץ-ישראל בכלל לפני מלחמת ששת-הימים, כאשר תיכנן לבלק בארץ.

הוא אמר שהוא הוונן לישראל גם עלידי מזכיר רק"ח, מאיר וילנר, גם

שינן סויות לרגע מקרית-העמולה המ' קובל. כך יבטושנקו מספר כיצד ביקר באחד מהבסיסים האמריקאיים באירור פה, וכיצד גיבורם של יומני הנסיעות בוכה על כתפה של בחורה גרמניה שהיא גם פרוגרסיבית מאוד, מפני שש' ניהם יודעים ש,מילחמה זה נורא ושי' לום זה טוב מאוד. "כאשר הוא מספר על העולם הקאפיטליסטי הוא משתמש בטרמינולוגיה הסובייטית ובניסוחים המקובלים. הוא משבח את פירל קאס' טרו, את גאנה ואת ליכריה המתקדמות. הוא גוסע להביע הודות עם עמה של ויאטנאם במלחמתו באמריקאים ה' קאפיטליסטיים והאימפריאליסטיים.

● אג' - יד' של מוסקבה

ב 1961 כתב יבטושנקו בשירו "כי היא, ידי — יד של מוסקבה" ואכן, זוהי אולי ההגדרה הטובה ביותר לפ' עילותו במשך השנים.

בעיתונות הישראלית היו שכתבו עליו שהוא המורד הגדול בין משוררי ברית-המועצות. אבל יבטושנקו, בטוח בעצמו ולמקפני, הוא בדיוק ההיפך ממורד. למעשה, הוא חלק ממישחק או מאחיות-העניינים שבאמצעותה מבקשת ההנהגה הסובייטית להצביע על החופש

● אדם מוכשר מאוד ורב גוני

וא באמת שחקן. כך גילם כס' רט את דמותו של מדען-הקוסמוס

● ולאדימיר איליץ' לנין הבלתי-מעורער

א מזמן, בישיבה של אנשירוח במוסקבה, קם אחד הצעירים ואמר: כולנו מסכימים שסטאלין היה אחד הפושעים הגדולים בעולם. אך מדוע איננו מזכירים בהקשר זה את שמו של לנין, שהיה אביו האידיאולוגי של סטאלין? מספרים שהדברים נתקבלו במחיאיות-כפיים סוערות והאולם אף קם על רגליו.

שאלתי איפוא את יבטושנקו אם אי' נו סבור אף הוא שלנין היה אביו האידיאולוגי של סטאלין. שוב הצלחתי להכעיס את האישי שכתב באחד משיריו, המוקדש למשורר הרוסי ייטנין (1965) כי "זה, שישנם מגוולים יותר מדי — זה לא נורא / אבל שלנין אינו חי — קשה מאוד ורע" (בתרגום חופשי ולא פואטי).

כפואמה המפורסמת שלו שנכתבה ב־1963-65 תחת הכותרת בראטסקיה גס (תחנת-הכוח אחים), מספר יבטור שנקו על חברת-הקומסומול בשם סונקה שנהרגה בידי קולאק וכך כינו בשנות ה־30 בברית-המועצות איכרים בעלי רכוש שנשלחו על-ידי סטאלין לסיביר בזמן הקולקטיבציה הכפויה), שנעץ בה סכין דרך כרטיס חברת MOPR